

Sygn. akt I CZ 115/17

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa Gminy Z.
przeciwko Polskim Kolejom Państwowym S.A. w Warszawie
o ustalenie i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 1 grudnia 2017 r.,
zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w R.
z dnia 14 września 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Gmina Z. domagała się stwierdzenia nieważności umowy zawartej z Polskimi Kolejami Państwowymi S.A. w Warszawie o przeniesieniu prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w Z., oznaczonej jako działka nr 77/2, zasądzenia od pozwanej kwoty 88 401,20 zł z ustawowymi odsetkami i zasądzenia od pozwanej kosztów procesu. Wartość przedmiotu sporu została wskazana w pozwie na kwotę 88 401,20 zł. Po rozpoznaniu sprawy po raz kolejny Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 31 marca 2016 r. oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 10 721 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd Apelacyjny w R., po rozpoznaniu apelacji powódki, w której wartość przedmiotu zaskarżenia została wskazana na kwotę 88 401,20 zł, wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2017 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalił nieważność umowy przeniesienia prawa wieczystego użytkowania nieruchomości w zamian za zwolnienie z długu, zawartej w akcie notarialnym z dnia 16 października 2007 r., w części dotyczącej działki nr 71/2, oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 210,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalił apelację w pozostałej części, zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2 210,50 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Powódka zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w zakresie rozstrzygnięcia oddalającego jej apelację oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny uznał, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna i w związku z tym podlegała odrzuceniu. Wskazał, że przedmiotem żądań wniesionego w sprawie pozwu było ustalenie w części nieważności umowy notarialnej oraz roszczenie pieniężne, a wartość przedmiotu sporu wskazana została na kwotę 88 401,20 zł. Podkreślił, że zarówno w pozwie, jak też w apelacji powódka oba dochodzone w sprawie roszczenia traktowała jako równoważne pod względem wartości. Uznał, że nie ma podstaw do przyjęcia, iż w wypadku zaskarżenia wyroku Sądu II instancji jedynie w części obejmującej rozstrzygnięcie o oddaleniu apelacji odnośnie roszczenia pieniężnego wskazana wcześniej wartość przedmiotu sporu i wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi nadal kwotę 88 401,20 zł, a nie sumę stanowiącą połowę tej kwoty (44 200,60 zł). Przyjął, że skoro dochodzona pozwem

kwota odpowiada wartości nieruchomości zbytej umową notarialną, odośnie której ustalono nieważność, a więc jedno z żądań zostało przez Sąd Apelacyjny uwzględnione, należy wykluczyć, aby wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła nadal kwotę 88 401,20 zł.

Powódka wniosła do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w R., zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1, w związku z art. 25 § 1 oraz art. 126² § 1 (chyba chodziło o art. 126¹ § 1) k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i odrzucenie skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy skarga spełniała wszelkie wymagania formalne, w szczególności w zakresie wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie jednoznacznie przyjmuje się, że wskazana przez powoda wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd pierwszej instancji (art. 25 k.p.c.), pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym (art. 368 § 2 k.p.c.), a następnie w postępowaniu kasacyjnym (art. 368 § 2 w związku z art. 398⁴ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.; por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2001 r., V CKN 391/01, „Izba Cywilna” 2002, nr 3, s. 54, z dnia 20 października 2008 r., I PZ 26/08, OSNP 2010, nr 5-6, poz. 67, z dnia 23 września 2010 r., III CZ 35/10, nie publ., z dnia 29 czerwca 2016 r., III CZ 25/16, nie publ. i z dnia 24 listopada 2016 r., III CZ 46/16, nie publ.). Nie oznacza oczywiście, że sąd II instancji lub Sąd Najwyższy nie mogą zweryfikować oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej, zwłaszcza jeżeli owa wartość została błędnie oznaczona lub celowo zawyżona przez stronę (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r., V CZ 90/14, nie publ., z dnia 20 listopada 2014 r., V CZ 81/14, nie publ. i z dnia 20 stycznia 2017 r., I CZ 105/16, nie publ.). W niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu, a następnie zaskarżenia była od początku określona w kwocie 88 401,20 zł. Sąd Apelacyjny uznał, że skoro uwzględnił powództwo w części dotyczącej ustalenia nieważności umowy, a oddalił w zakresie żądania zapłaty, powódka zaś nadal w skardze kasacyjnej dochodzi żądania zapłaty, to wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej na kwotę 88 401,20 zł nie zasługuje

na akceptację. Stanowisko to jest nietrafne, zaś twierdzenie Sądu Apelacyjnego, że rozważana wartość wynosi połowę tej kwoty (44 200,60 zł), polega na oczywistym nieporozumieniu. Oznaczałoby to bowiem, że sąd II instancji w istocie decyduje za stronę, w jakiej wysokości zamierza ona dochodzić zapłaty w związku z wniesieniem przez nią skargi kasacyjnej.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

kc

jw